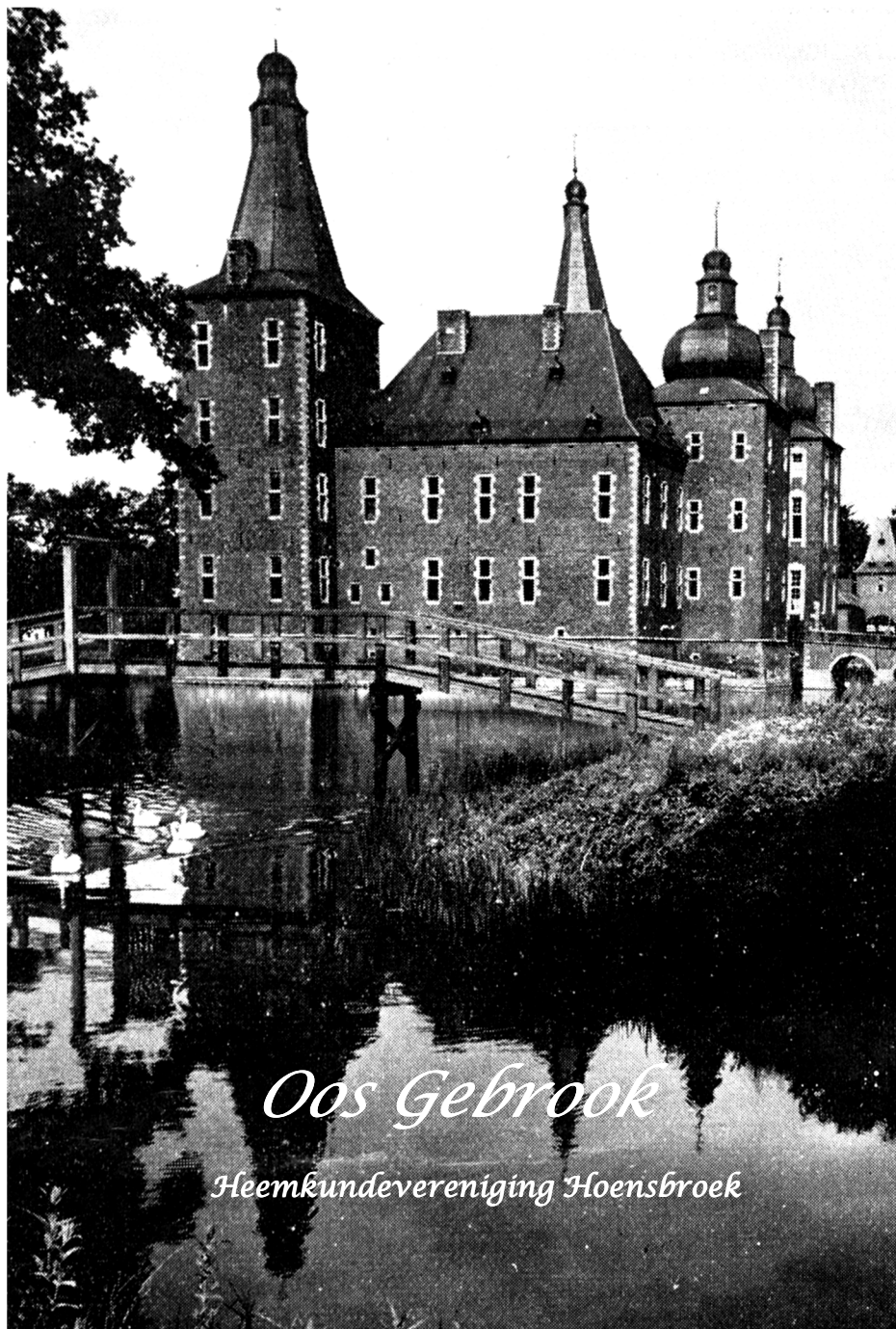

Oos Gebrook

Heemkundevereniging Hoensbroek

Oos Gebrook

Een uitgave van de Heemkundevereniging Hoensbroek.
Opgericht 26 september 2007

Jaargang 2 Nummer 4 - juli 2009

Redactie:

Jan Bus
Hein Giesen
Bernard Grothues
Jo Hermanns
Wim Kortekaas
Math Mertens

Secretariaat:

Klinkertstraat 19,
6433 PA Hoensbroek, tel: 045-5217721
E-mail: secretaris@heemkundehoensbroek.nl

Verenigingslokaal

MFC Gebrook, Prinsenstraat 12 6433 GJ Hoensbroek
Telefoon: 06-57 23 98 33

Bank:

Postgiro 3280562 t.n.v. Heemkundevereniging Hoensbroek

Website:

www.heemkundehoensbroek.nl

Losse nummers € 2.00

Inhoudsopgave

❖	Van de redactie	4
❖	Bioscopen in Hoensbroek deel 2	5
❖	De Paus	11
❖	De Romeinse villa op de Schurenberg	14
❖	“Hoensbroek - een terugblik” deel 2	16
❖	Nieuw boek van ons lid Frans Boumans	17
❖	Kruisen en Kapellen in Limburg	18
❖	Op pad met de Heemkundevereniging	19
❖	De Graaf met de aap	22
❖	De Bokkenrijders op het kasteel in 2010	23
❖	Opsporing verzocht	23
❖	De Corpus Christi van Mamelis.	25
❖	Wie waar 't vreuger	26
❖	Stille maar harde werkers	29
❖	Mededelingen	30
❖	Onze begunstigers	31

v Oers Assurantiën
Kouvenderstraat 238
6431 HK Hoensbroek
Tel.: 045- 5212856

Van Crieeking VOF-Woninginrichting
Hoofdstraat 390
6432 GN Hoensbroek
Tel.: 045- 5216678

Van de redactie

Er is door een aantal van onze leden hard gewerkt in de afgelopen maanden om ook deze keer weer een lezenswaardig ledenblad in elkaar te steken. De resultaten daarvan liggen nu dus voor u. We hopen u hiermee opnieuw enkele aangename en ook leerzame ogenblikken te kunnen bieden. Als dat het geval is dan zijn we natuurlijk geslaagd en kunnen we al tevreden zijn. Maar eigenlijk zijn we er niet alleen op uit om u alleen maar nieuwe informatie te bieden over het Hoensbroekse verre en ook het nabije verleden. Waar we ook op uit zijn is dat het u misschien wel aanzet om ook actief te worden en uw bijdrage te leveren. De vorm waarin dat gebeurt mag u zelf uitmaken. Dus als u uit uw stoel wilt komen en ons iets te melden hebt: **laat het ons weten!** Of als u wilt reageren op iets wat u in ons blad gelezen hebt. U bent van harte welkom!

Wat hebben we deze keer in de aanbieding? Natuurlijk gaan we verder met het verhaal over de Hoensbroekse bioscopen en maken deze keer een klein uitstapje naar Treebeek.

En ook beginnen we een nieuwe serie over Limburgse gebruiken en gewoonten. We starten met een artikel over de Kroedwösj.

Toon Ermers is weer van de partij met een stukje in Breuker Plat over een gebeurtenis in de twintiger jaren, die nog lang daarna is blijven hangen.

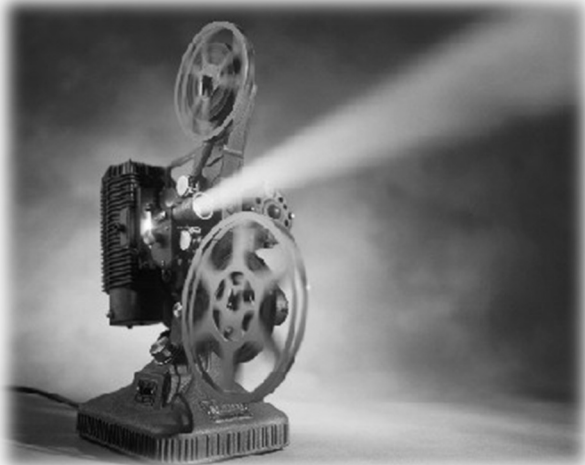
De vereniging wordt regelmatig door buitenstaanders benaderd met allerlei vragen om informatie. Meestal kunnen we die meteen of na enig zoeken wel beantwoorden. Maar soms lukt dat niet. Daarom hebben we deze keer een vraag over de moord op de weduwe Haertmans, die aan de Kouvenderstraat plaatsvond in 1923.

We hebben nog meer te bieden, maar we gaan u nu niet alles vertellen. Kijk zelf maar verder in dit nummer.

Het is in ieder geval zeer de moeite waard, vinden we zelf.

VZ Constructie en Reparatiecentrum
De Koumen 22
6433 KD Hoensbroek
Tel.: 045- 5234081

Hotel Amicitia
Markt 9
6431 LG Hoensbroek
Tel.: 045- 5212999

Bioscopen in Hoensbroek

(deel 2)

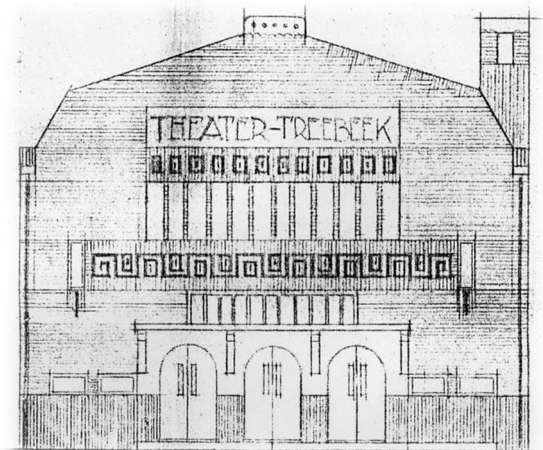
Aan het einde van het eerste deel van deze serie in het vorige nummer van dit blad hebben we vastgesteld, dat in heel korte tijd het bioscoopwezen in Hoensbroek zo'n vlucht nam, dat het aantal bioscopen en ook het aantal bioscoopstoelen in 1920 zelfs groter was dan in het 3x grotere Heerlen.

Dat het bioscoopbedrijf in Hoensbroek al rond het begin van de jaren '20 een profijtelijke aangelegenheid was mag ook blijken uit de groei van de gemeentelijke inkomsten uit de vermakelijkheidsbelasting, toen heette dat nog: "heffing eener belasting op tooneelvertooningen en andere openbare vermakelijkheden". In 1918 was van het totale bedrag van fl. 371,00 slechts fl. 24,00 afkomstig uit belasting op bioscoopvoorstellingen. Maar in 1921 was het totaalbedrag al gestegen tot fl. 13.371,00, waarvan de bioscopen fl. 11.501,00 bijdroegen. In 1930 was het totaal fl. 22.845,00, waarvan fl. 18.135,00 uit bioscoopvoorstellingen.

Dus ook de gemeente voer er wel bij.

Een bioscoop in Treebeek

Deze periode van geweldige groei en bloei van de cinema-‘business’ in Hoensbroek, die voor het grootste deel geconcentreerd was rond de Staatsmijn Emma, inspireerde ook Staatsmijnen tot een initiatief op dit gebied in de nieuwe wijk Treebeek, dat uiteindelijk ook gevolgen had voor exploitatie van de Emma-bioscoop.

Tussen 1918 en 1921 werd om aan de grote en toenemende vraag naar fatsoenlijke huisvesting voor het mijnpersoneel tegemoet te komen op Heerlens grondgebied (nu is het Brunssum) naast de Staatsmijn Emma een nieuwe wijk gebouwd. Dat gebeurde in opdracht van en op het terrein van Staatsmijnen. Deze nieuwe wijk ging Treebeek heten. Recht tegenover deze

nieuwe wijk, aan wat nu de Akerstraat-Noord heet, verrees in dezelfde periode het Luxor-theater. De initiatiefnemers ervan (zie deel 1 van deze serie in het vorige nummer) mikten duidelijk op het publiek, dat zich in deze nieuwe wijk vestigde. Op de bouwtekening heette het Luxor-theater daarom niet voor niets ‘Theater Treebeek’. Eind 1921 was er met ruim 900 woningen een compleet nieuwe wijk verzezen met centraal daarin het Treebeekplein. En bij de bouw van de nieuwe wijk was op dit plein ook het Verenigingsgebouw Treebeek (wat later het beambtencasino werd) verzezen, waarin al rekening gehouden was met het gebruik als bioscoop. In het oorspronkelijke plan voor het gebouw waren een projectieruimte en een filmzaal met 400 stoelen voorzien voor filmvoorstellingen voor de gewone mijnwerkers. Het Fonds voor Sociale Instellingen (FSI), dat in opdracht van Staatsmijnen als voornaamste doel had de culturele ontwikkeling van het mijnpersoneel te bevorderen door allerlei muziekgezelschappen, koren, etc. te subsidiëren, tekende voor het beheer van dit gebouw.

Ongeveer halverwege 1921 was het gebouw gereed en voor het beheer van de bioscoop werd de heer Hubert den Doop aangesteld. Hij kreeg daarvoor maandelijks een bedrag van 225 gulden en 10% van de opbrengst van

de filmvoorstellingen. Maar al heel snel ging het mis, want al in september van datzelfde jaar kreeg den Doop opdracht van de voorzitter van het FSI om flink te snijden in de kosten. De slechte gang van zaken leidde er toe, dat al in december werd besloten om het in eigen beheer exploiteren van de bioscoop te staken, omdat niet aan de verwachtingen werd voldaan. Men had in de korte periode waarin men zelf filmvoorstellingen organiseerde een aanzienlijk verlies geleden: 1000 gulden!

Ondanks deze mislukking had het FSI al snel een persoon gevonden, die bereid was de onderneming voor eigen rekening en risico voort te zetten, namelijk de eigenaar van de Emma-bioscoop op de Heisterberg, Heinrich te Poel. Hij sloot een contract, dat erop neerkwam, dat hij voor 3000 gulden per jaar het gebouw zou huren.

De reclame van de Royal zou zo weer kunnen branden

Maar het ging meteen al niet goed, want al na twee maanden schreef hij een alarmerende brief aan zijn huurbaas FSI. Het was hem gebleken, dat het ondanks uitgebreid adverteren absoluut onmogelijk was het gebouw zonder aanzienlijke verliezen te exploiteren. De oorzaak daarvan was volgens te Poel het vooroordeel van de bevolking tegen de Staatsmijnen en haar instellingen.

ong. 1928: de Emma-bioscoop

Men ging liever naar de bioscopen in Hoensbroek, waar men niet op de vingers werd gekeken door de werkgever. En daarvan ondervond de exploitatie van dit gebouw en de bioscoop de negatieve gevolgen.

Daarom stelde hij het FSI voor om een half jaar geen huur te betalen en in die periode te bekijken of de situatie zou verbeteren. Men kwam echter maar een klein beetje aan zijn wensen tegemoet door hem toe te staan het gebouw ook voor andere activiteiten van bijvoorbeeld verenigingen e.d. te verhuren. Maar al 2 weken later zag Te Poel het niet meer zitten en staakte zijn bemoeienis met deze bioscoop. Staatsmijnen/FSI hielden hem echter aan zijn contractuele verplichtingen, omdat men hem al bij de start duidelijk had gewaarschuwd voor de moeilijkheden, die zijn voorganger had ervaren. Een deurwaarder werd ingeschakeld om de openstaande schuld te innen, maar te Poel bleek niet in staat om die schuld te voldoen. FSI moest hierdoor een verlies van bijna 1400 gulden inboeken.

Hoewel je zou verwachten, dat deze 2 mislukte pogingen om een min of meer 'gecontroleerde' bioscoop van de grond te krijgen tot het stopzetten ervan zouden leiden meldden zich toch weer nieuwe kandidaat-exploitanten. Onder de naam Charlie-theater waagde Charlie Sluiter een nieuwe

poging, die echter ondanks huurverlaging omstreeks eind 1923 schipbreuk leidde.

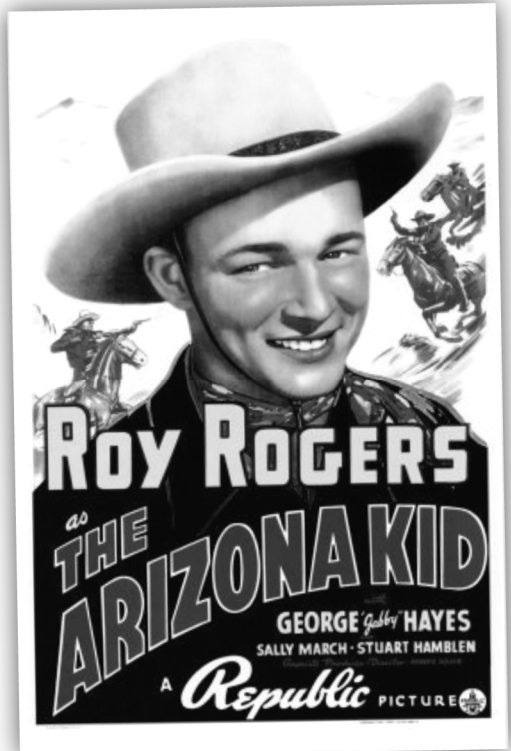
Sluiter gaf daarvoor ook de schuld aan de bioscoopexploitanten in Hoensbroek, die hem zouden hebben gedwarsboomd door telkens onder zijn toegangsprijzen te gaan zitten. Daarmee kwam een eind aan filmvoorstellingen in dit gebouw.

Later, tussen 1929 en 1940 en na de oorlog organiseerden Staatsmijnen nog wel filmvoorstellingen in het beambtencasino, maar die waren gratis toegankelijk, waren niet op entertainment gericht en hadden veel meer een educatief doel.

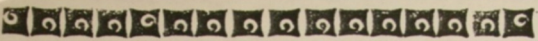
De Palace-bioscoop

van der Linden. Deze was in 1912 vanuit Friesland naar Limburg gekomen, aangetrokken door de snelgroeïende mijnindustrie in Heerlen en omgeving. Hij begon er als werknemer in een kruidenierswinkel en werkte zich vervolgens op tot bedrijfsleider van een nieuwe vestiging in Hoensbroek. Toen te Poel in financiële problemen kwam greep hij de kans om zijn eigen bedrijf op te zetten door de aankoop van de Emma-bioscoop. Later veranderde hij de naam in Palace-bioscoop. Hoewel van der Linden niet bekend was met het bioscoopbedrijf lukte het hem toch om met zijn bioscoop een goede boterham te verdienen. Samen met notaris Beckers en P.H. Moonen domineerde hij jarenlang de Hoensbroekse amusementssector. Na de Tweede Wereldoorlog zette zijn zoon Henk zijn werk voort en deze maakte bovendien een indrukwekkende reeks jeugdfilms, waar we later nog op terugkomen.

Voor Heinrich te Poel leidde de mislukking in Treebeek ertoe, dat hij in 1923 zijn Emma-bioscoop op de Heisterberg verkocht aan Cor

"De oude kerk" (de Kleine St. Jan) was een van de eerste bioscopen in Hoensbroek. Hieronder een affiche van de openingsvoorstellingen. In de tekst is te zien dat de kermis in januari was. Deze kermis werd rond de 17^e januari gevierd, de feestdag van Antonius Abt (Teun met het varken)

HOENSBROEK.

Kath. Soc. Actie -- Afdeling Tooneel,

Kermis-Zondag 18 Jan. Opvoering van:

A. „EENE KLEINE VERGISSING”,
het bekroonde blijspel met zang van Antonie voor 3 dames en 3 heeren.

B. „DE PAUSELIJKE ZOUAAF”,
drama met zang door F. L., 30 personen.

C. „ARTISTEN-REVUE”,
grootte ensemble-scène met zang; 3 dames, 5 heeren.

D. „ANTON GREIFENBERGER”,
Urkommische Solo-scène.

E. „GEEF 'M DE RUIMTE”,
Kom. duet voor heer en dame.

Begin 5 uur. Entrée 60 ct. en 36 ct. Reserveeren 15 ct.

Kath. Soc. Actie. Afdeling Bioscoop

Kermis-Maandag 19 Januari

Opening van den „Hoensbroeksche Bioscoop”

met

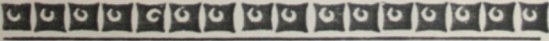
„VAN DE KRIBBE TOT HET KRUIS.”

Voorstellingen om 5 uur en 8 uur. Kindervoorstelling om 2 uur.

Entrée 50 ct. en 30 ct. Kinderen 12 ct.

P.S. Kinderen beneden 16 jaar worden alleen toegelaten om 2 uur.

Teeneel- en Bioscoopvoorstelling. beide hebben plaats in het
gebouw der Kath. Soc. Actie: de Oude Kerk.

Zaterdag 17, Zondag 18 en Maandag 19 Januari '14

zal in het lokaal van den Heer L. MEULENBERG-BOELS, aan de
Staatmijn Emma te HOENSBROEK, optreden de voor de 400sten
keer prijsbekroonden kracht- en tooverkunatenaar

Adolf Meuser, genaamd Mr. Savelli, of De Boeienkoning.

Entrée vrij. 216

Wordt vervolgd, Wim Kortekaas

Verantwoording:

In 2007 publiceerde Thunnis van Oort onder de titel "Film en het moderne leven in Limburg" zijn proefschrift over 'het bioscoopwezen tussen commercie en katholieke cultuurpolitiek in de periode 1922 - 1929'. Van dit werk en voor deze

aflevering vooral van zijn artikel "'That pleasant feeling of peaceful coziness': Cinema exhibition in a Dutch mining district during the inter-war period" in *Film History* Vol. 17, 2005, pp. 148-159, heb ik dankbaar gebruik gemaakt.

De Paus.

Dat Pesjtoer Röselaers zieëlicher vööl vuuër Gebrook, en nog mieë vuuër 't kesjtieël va Gebrook haat gedao wit jieëkerenne. Mer wat hae in ich maen 1929 de luuj va Gebrook geküft haat, zal ich neet flot vergaete.

Hae haat vas gedach: "Ich zal die döm luuj va Gebrook 'ns 'n nuuj woeërd liere". Mer ich waet zieëker dat zien mam gezag zou hōbbe:" Miene leve Luc, wat zaeste mich da noe, dat kōnste die erm luujkes va Gebrook toch neet aa doeë,... zoe'n lestig woeërd. Inno, ino,... zuuste waal, ich braek noe nog mien tōng d'ruöver.

Mer vier zint toch d'roet kōmme.

Miene broor houw 'ne vrunjd, dae waar vuuër maester aan 't liere, en dae viezerik zag: "Ich zal waal 'ns bie Marie Koene ònger d'r rok kieke. Miene broor zag: "Wat menste dao mit?"

"Mer jōng dat zegke vier ummer ongeraen, op de kweek, went vier get mōtte opzeuke in 't woeërdebook." (Koenen-Endepols) 't Woeërd waar dus "Inauguratie." En dat moos mit 't Kesjtieël gebuere, zoe zag d'r pesjtoer zieëlicher. En wat 'ne pesjtoer zag waar heilig, zieëker i daen tied. En 't woeërd waerd noe nog ummer gebroekd. Ich zoog 't lets nog wiej ze in Amerika d'r nuje president gekaoze hōbbe. Doe wits waal, dae zjwarte.

Mer aegentlich wōl ich 't dao gaar neet uëver hōbbe. 't Gōng zich mieë uëver d'r optoch. Hae, d'r pesjtoer zieëlicher, houw gezag: "D'r mōt aoch 'ne optoch kōmme want d'r kōmme aoch groeëte hieëre oet Den Haag kieke. En die mōt ich toch get laote zieë. In dae optoch mōt get kōmme va Herman van Hoensbroek, get oet 't boerelaeve va vreuger en zoe van alles get. Laot uch va de beste ziej zieë". En dat waar aa gaen daovemans oere gezag.

**W. Mengelers – Auto elektra
Burg. Slanghenstraat 11
6433 AR Hoensbroek
Tel.: 045- 5217777**

En òm 't nog wier oet te legke mòt ich uch vertelle dat i de mienwikesjwieke vööl roeë woeënde, die allenej lid waore va de SDAP, dat waore socialisten. En bie die luuj waore Marx en Engels hunne God. Vier katholieke, va de kolonije mooste dao get taegenuëver zette, en zouwe i d'r optoch de encyclicke Rerum Novarum vuuërsjtelle.

't Optochcomitee, va de Slak, Mette en Horst (wat flot inae gesjoesterd waor), vergaderde bie Cafe, annex danszaal, Meisters op d'r Muusberg. De hieëre die de luuj houwe oetgezòch waore waal zoe sjlaw gewaes, 'ne tummerman, 'ne boer, 'ne sjmieëd en 'ne dae zoe van alles kòs oet te zeuke. 't leësje wat gevraagd woeërt op de vergadering waor, wat is dat: "Rerum Novarum," en wae haat dem gemakd? D'r waor toch enne dae't wis, 't gòng uëver de rechten va de arbeiders, en paus Leo d'r dartiende houw 't gesjrieëve i 1891.

Zien foto houw al dekser i de Gezet gesjtange en i de "Katholieke Illustratie". En die loge bie jieëkere fetsoenlike miensj oppen dösje. Mer doe zag enne: "Went de luuj dem da zoe good kinne, kònne vier da neet enne op 'ne wigel zette, dae vööl op d'r Leo liekt, mit dae breef of dat book i g'n heng". Zoe gezag zoe gedao.

D'r ginnige dae zoe van alles kòs zou 'n book taekene, woe "Rerum Novarum" op sjtòng en dat kaom dan op 'ne sjtänder vuuër op d'r wagel. Mer doe kaom 't lestigste.

Wae liekt op Leo d'r dartiende???

Nao get ge-ensjel waor jieëkerenne i de vergadering 't d'r uëver ins dat ze d'r Kuëb va Vuure mooste vraoge. Dae liekt sjpraekend op d'r Leo. Mer d'r Kuëb waor neet dao, en wat erger waor, d'r Kuëb waor aoch nog, 'ne kaoleboer. Dem vraoge koos waal 'ns verkierd oetvalle.

Mer d'r Hennes waor 'ne gowe vrundj va d'r Kuëb en dae zag: "Ich kal waal mit dem, dat kumt waal good." Achteraaf waore ze allenej bliej dat d'r Kuëb "Jao" gezag houw.

D'r tummerman houw van 'n dael beerkratte 'n verhuëging gemakd, op de aogs-ludder, die ze va d'r boer gelieënd houwe.

En 'ne angere houw 'n auw tepieët vuuër op de kratte. D'r wagel sjtòng zoelang bie d'r Boshuier (Boshouwers) i de sjechteriej op 't Horstplein. 't Waor nog 'ne ganse beheij vuuër alles good inaeen gezat waor, mer op Zòndigmiddig waor alles toch vaerdig. Alle luuj die i d'r optoch mit mooste doeë, waore gesjtieëveld en gesjpaord.

Wie d'r optoch aan 't trekke waor sjtook d'r Kuëb twieë vingere omhoeëg en de hoeëge hieëre oet Den Haag waore ummer i g'n heng aan 't klatsje. Mer d'r erme Kuëb haat 't gewaete.

De rest va zien laeve haat hae Paus geheisje. I 1935 zag de mam nog taegde d'r pap: "Wullem, maak 't kelderlaok 'ns aoëpe, d'r Paus kumt de kaole bringe".

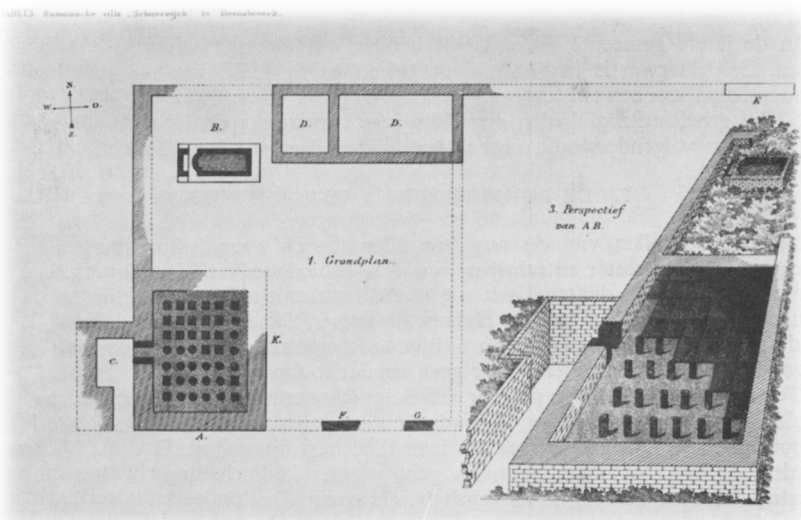
Toon.

Tekening: Hub Ermers

Sign It
Weustenraedtstraat 45
6431 GT Hoensbroek
Tel.: 045 5212874

De Romeinse villa op de Schurenberg

Binnen de grenzen van onze oude gemeente Hoensbroek liggen een paar historische bezienswaardigheden. Natuurlijk ons kasteel Hoensbroek, dat wij heel chauvinistisch betitelen als het mooiste kasteel tussen Maas en Rijn en het oude kerkje aan de Markt.

Echter, de oudste archeologische schat van Hoensbroek, de restanten van een Romeinse villa ligt, onzichtbaar voor iedereen, op “zo’n 1000 meter afstand ten noorden van het kasteel Hoensbroek” aldus in 1885 beschreven door pastoor Jos Habets en dat is, boven op de Schurenberg, daar waar nu het park rond de Lucas-klinieken (SRL) ligt.

De eerste sporen van deze Romeinse villa (boerenhoeve met veel land) werden ontdekt in 1869.

Bij het verbreden van de weg die destijds vanuit Hoensbroek naar Terschuren leidde ontdekte burgemeester Slanghen een Romeinse platte daktegels met opstaande boorden. In een naburige akker werden stukken Romeins aardewerk gevonden en in 1884 stiet de pachter van de graaf bij het bewerken van het land op de fundering van zeer oude gebouwen. In 1885 liet pastoor Habets de plek onderzoeken en vond slechts 20 cm onder het maaiveld de fundering van een klein Romeins gebouw met een warmwaterbadinrichting en verwarmde woonkamer, een hypocaustum. (een hypocaustum is een Romeinse verwarmingsinstallatie onder de vloer, die aanvankelijk alleen werd toegepast in badhuizen (thermen), maar later ook in luxere villa's).

Een deel der zuiltjes, waar de oorspronkelijke vloer nog op lag, stond nog fier overeind. Het was de vloer van een woonkamer van 4.40 m lang en 3.42 m breed.

De muren die deze kamer omgaven waren uit gekapte Kunrader steen, 80 cm dik en van buiten besmeerd met groene klei, vermoedelijk om het vocht te weren. De vloer werd ondersteund door 30 zuiltjes van 60 cm hoog. De 60 cm lange vloertegels rustten met hun hoeken op de zuiltjes. De ruimte onder de vloer werd verwarmd door een aan de westzijde gelegen stookplaats, die iets dieper lag dan de vloer en een afmeting van 1.75 m bij 1.50 m had. Men kon er via een stenen trap in afdalen. In de hoeken en zijmuren van de woonkamer waren kokers van holle gebakken stenen aangebracht en door de trek ging de warmte onder de vloer door, verwarmde zo vloer en wanden en verdween via de kokers op dakhoogte, zoals door een schoorsteen.

Er is ook een badinrichting in deze villa gevonden, afmeting 1.63 m bij 0.73 m, van binnen bekleed met Romeinse tegeltjes en het water werd verwarmd door een buiten het bad aangebrachte vuurhaard.

De daktegels waren in de buurt gebakken, denk hierbij aan de vele pottenbakkersovens e.d. die in Heerlen en Brunssum gevonden zijn. De pannen van wel 4 cm dik waren zo zwaar, dat de Romeinen de huizen niet te groot konden bouwen. Wel bleek uit de vondsten in en om de villa van Terschuren, alsmede de aanwezigheid van een verwarmd bad en een hypocaustum, dat deze villa van een welgestelde Romein moet zijn geweest.

Het is ook waarschijnlijk een zogenaamde lichtvilla geweest. Dat wil zeggen dat de villa's op hooggelegen punten in het landschap lagen en 's nachts, door middel van grote vuren, in staat waren berichten naar elkaar door te seinen. "Onze" villa op de Schurenborg stond op deze wijze dan in verbinding met de zuidelijker gelegen villa op de Lichtenberg in Schaesberg (*nabij de Leenhof*).

Het is tevens interessant om te weten dat deze vondst in Hoensbroek de eerste Romeinse villa was die in ons land ontdekt en beschreven werd. Pastoor Habets is in 1887 in Leiden uitgenodigd om de deskundigen aldaar verhaal te doen van zijn vondst en hen de nodige uitleg te geven.

De Romeinse villa is, na het voor die tijd grondige onderzoek, weer afgedekt met zand en ligt daar te wachten op betere tijden. Komt hij ooit nog boven het maai-veld? Misschien dat de vernieuwde interesse voor de Romeinse heerwegen die door deze contreien voerden in zijn voordeel werkt. De Romeinse weg die vanuit Voerendaal richting Keulen liep, had een aftakking die het tracé van de Groenenweg, boven op de Schurenborg, volgde en dat was langs deze villa.

*Bron: Geschiedenis van Hoensbroek en omgeving van H.A. Beaujean
Hein Giesen*

**C. van Tilburg
Nieuwstraat 178
6431 KX Hoensbroek**

Hoensbroek – een terugblik deel 2

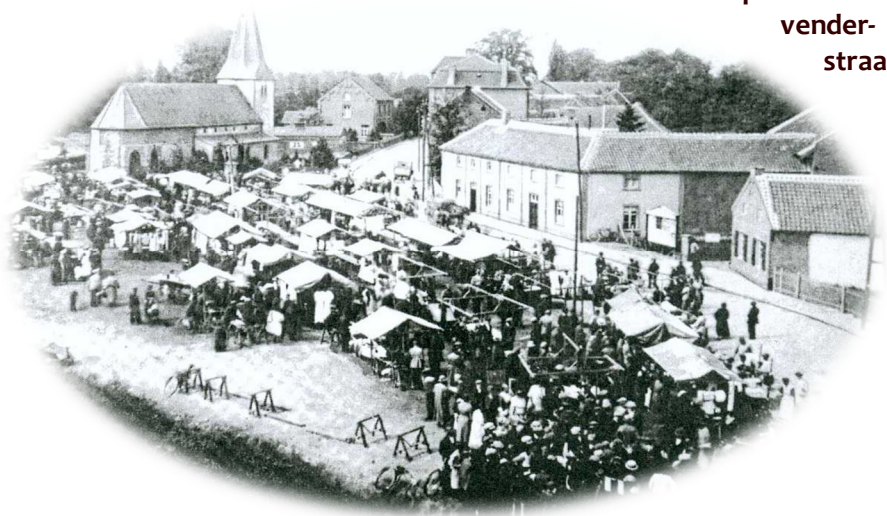
Er wordt nog steeds hard gewerkt aan het nieuwe boek
“Hoensbroek – een terugblik” deel 2

In november van dit jaar verschijnt een nieuw boek over Hoensbroek met tot nu toe nog niet gepubliceerde, verrassende foto's die alle betrekking hebben op Hoensbroek. Cultuur, sport, verenigingsleven, muziekkorpsen, straatbeeld en ook de middestand komen ruim in beeld. Ook gaat auteur Jo Brasseé in een aantal artikelen in op een aantal historische feiten uit het Hoensbroekse verleden, die hij daarin uitgebreid beschrijft. En die artikelen zijn vast en zeker de moeite waard om te lezen. Dit alles wordt omlijst en geïllustreerd met foto's en afbeeldingen uit vroeger jaren.

Kortom, het wordt een boek om uitgebreid te lezen en te bekijken en iedere keer weer andere, nieuwe dingen te ontdekken. Tot 15 augustus wordt bij inschrijving en vooruitbetaling een korting van € 2.50 op de verkoopprijs van het boek gegeven, in dat geval wordt ook de naam van de inschrijver in het boek vermeld.

Voor degenen, die zowel deel 1 (3e druk) als deel 2 tegelijk willen aanschaffen bedraagt de combinatieprijs -uitsluitend bij voorinschrijving- € 48.00. De prijs voor de herdruk van deel 1 is € 26,50.

Inschrijven kan alleen bij de Read Shop in de Kouvenderstraat.

Nieuw boek van ons lid Frans Boumans

Leden van onze vereniging zitten niet stil en hebben in de loop der jaren veel onderzoek verricht en daardoor veel interessante gegevens verzameld. Zo ook Frans Boumans, die een uitgebreide studie heeft gedaan met als resultaat het boek:

Kwartierstaat Mulders-Boesten

Dit boek, dat is samengesteld door ons lid Frans Boumans, bevat de kwartierstaat van het echtpaar Mulders-Boesten, bestaande uit elf generaties, vooral afkomstig uit Heerlen, Landgraaf, Übach-Palenberg en Hulsberg.

De families Mulders en Boesten worden extra belicht.

Daarnaast is er veel aandacht en zorg besteed aan het beeldmateriaal, dat dit boek tot een boeiend en levendig tijdsdocument maakt.

Uitvoering: A4-formaat;
harde kft, gebonden;
256 pagina's
Oplage: 300 exemplaren.

Prijs: 35 euro

Het boek kan worden besteld bij:

Frans Boumans, e-mail:

frans.boumans@home.nl

Schoenservice Luchies
Hoofdstraat 16
6431 LC Hoensbroek
Tel.: 045-5221703

Rob Peters – Meel en graanhandel
Wijngaardsweg 16
6412PJ Heerlen
Tel.: 045- 5226693

Op pad met de Heemkundevereniging

De lood- en zinkmijnen in het voormalige Neutraal Moresnet

Op zondag 24 mei organiseerde onze vereniging een excursie naar de resten van de voormalige lood- en zinkertswinning in het destijds (van 1830 tot 1919) zelfstandige Neu Moresnet, niet ver van het bekende Drielandenpunt in Vaals, dat hierdoor toen zelfs een Vierlandenpunt was.

De route startte in La Calamine (Kelmis), niet ver van de imposante spoorbrug, het viaduct van Moresnet. Deze, in de eerste wereldoorlog door Russische krijgsgevangenen gebouwde spoorbrug overspant het dal van de Geul, is 60 m hoog, 1200 m lang en overschaduwde het plaatsje Moresnet.

Spoorbrug bij Moresnet

De spoorlijn is een verbinding tussen Aken - Luik en het Antwerpse havengebied. De lijn wordt nog steeds gebruikt voor het vrachtvervoer tussen beide landen en wordt, indien geïntensiveerd, ook als alternatief aangevoerd door tegenstanders van de IJzeren Rijn, bij Roermond.

Onze gids, de amateurgeoloog Jo Hermens, geassisteerd door Wiel Pieters, voerde ons 3 uur lang, over groene heuvels, glooiende weiden en langs bloeiende bermen door deze boeiende Belgische streek met een Duits accent.

Hij wees ons op de geologische diversiteiten, de nog aantoonbare resten van een eens dusdanig florerende zinkindustrie, dat dit gebied een zelfstandige staat werd. Er werd zelfs nog een aparte spoorlijn aangelegd tussen La Calamine en Luik om dit erts naar de hoogovens bij Luik te vervoeren. Het voormalige traject van deze spoorbaan is nu vanaf Aubel tot bijna aan de bekende toeristische kolenmijn van Blegny, vlak voor Luik, te ge-

bruiken als toeristisch fietspad.

Ook kan hij honderduit vertellen over alles wat groeit en bloeit in deze streek, zoals het zinkviooltje en het nog zeldzamere zinklepelblad, die dankzij de zinkhoudende bodem alleen hier, langs de boorden van de Geul, voorkomen. Voeg bij dit alles een leuke koffiepauze op het sprookjesachtige kasteel Eyneburg en u begrijpt dat de deelnemers op deze zonovergoten dag goed aan hun trekken zijn gekomen en zij zeggen vanaf deze plaats nog maar eens een hartelijk “dank u wel” naar initiatiefnemer en gids, de heer Hermens.

Hein Giesen

Eyneburg

van Oost - Verzekeringen en Hypotheken
Juliana-Bernhardlaan 8
6432 GW Hoensbroek
Tel.: 045-5224241

Limburgdag bij B.S. Nieuw Lotbroek

Op verzoek heeft onze vereniging zich gepresenteerd op de Basisschool Nieuw Lotbroek.

Voorzitter Paul Borger geeft uitleg aan leerlingen van B.S. Nieuw Lotbroek

Deze school hield op 20 mei II. een Limburgdag waarbij ook andere verenigingen zich presenteerden. Gedurende de ochtend, waarop dit gebeurde kregen we 5 groepen van ± 15 leerlingen op bezoek, die we in een half uur-tje konden vertellen wat een heemkundevereniging eigenlijk is en wat wij in Hoensbroek doen. We hadden daarvoor een kleine Powerpointpresentatie gemaakt. Daarin passeerden onder andere een aantal foto's de revue van bekende Hoensbroekse plekjes zoals ze er vroeger uitzagen. En daarna hebben we laten zien hoe dat stukje Hoensbroek er nu uitziet. Dat leverde soms hele leuke reacties op. Het was een uitstekende activiteit om ook de jeugd te interesseren voor het Hoensbroekse verleden.

**H. Giesen - Herenkapper
G.B. van Hövellplein 12
6432 HE Hoensbroek
Tel.: 045- 5218531**

Kruisen en kapellen in Limburg op bezoek in Hoensbroek

Op zaterdag 18 april trad onze heemkundevereniging op als gastheer voor de jaarvergadering van de Limburgse afdelingen van de Stichting Kruisen en Kapellen.

Deze informele vergadering is meer een jaarlijkse ontmoetingsdag van de diverse verenigingen die het onderhoud van dit Limburgs erfgoed voor hun rekening nemen en is een initiatief van het bisdom Roermond.

Dit treffen, dat gehouden werd in hotel Amicitia aan de Markt alhier, is een uitwisseling van gegevens en onderhoudtips en tevens een nadere kennis-making voor de enthousiastelingen en hobbyisten die de vele kruisen en kapellen langs 's Heren wegen en paadjes in Limburg in ere houden.

Na het overleg en de koffie met vla werd een bezoek gebracht aan de kleine St. Jan, waar onze gids Bernhard Grothues het gezelschap wees op de vele bezienswaardigheden van dit oude, intieme kleinood. Aansluitend toog men naar de overkant, de grote St. Jan, waar Jo Hermanns het woord voerde. Als afsluiting was dhr. Sander van Daal aan het woord. Hij wist alles te vertellen over het ontstaan van de kruisweg en de traditie in het algemeen, alsook over de schilder en de stijl van de fraaie, kleurrijke kruiswegstaties in deze kerk.

Het was een leerrijke en welbestede dag....

De Graaf met de aap

Het verhaal gaat, dat in de omgeving van Hoensbroek of Amstenrade een graaf op een kasteel woonde, die een grote aap had. Het dier kon net als een mens, rechtop lopen. Iedereen die de graaf kwam opzoeken was zeer verbaasd, want de aap bediende de graaf alsof hij een lakei was. Nu was de graaf een afvallige. Hij ging niet meer naar de kerk. Behalve een kort schietgebedje, dat hij nog iedere dag trouw bad, deed hij niets meer aan zijn geloof. Een pater uit het naburige klooster had al dikwijls van de graaf met de aap horen vertellen en ook gehoord, dat de graaf een zeer goed en beminnelijk man was, wiens enige fout was dat hij van zijn geloof was gevallen. De pater vond het jammer, dat de graaf voor de eeuwigheid verloren zou gaan. Daarom ging hij op een goede dag naar de graaf toe om te trachten hem weer op het rechte pad te brengen. Hij klopte op de kasteelpoort, waarna de eigenaardige aap zelf open deed. Toen de pater binnengekomen was, gaf de graaf aan het dier de opdracht om de gast eens goed te bedienen, maar de aap was bang en kroop onder het bed. - De graaf zei verwonderd: 'Wat is dat nou? Er komen hier wel meer mensen over de vloer en tot nu toe is er niet één geweest waarvoor hij bang was'.

- Nu vroeg de pater: 'Mijnheer de graaf, wat denkt u wel wat voor een dier dit is?'.

- 'Wel, een aap', antwoordde de graaf. - 'Nu, dan zal ik u mijn mening over dit beest maar geven', zei de pater. 'Dit is geen gewone aap, maar het is de duivel zelf in eigen persoon. Hij heeft het al zover gebracht dat gij uw plichten hebt verzuimd en u hebt het alleen aan dat kleine gebedje te danken dat u nog niet onbekeerd bent gestorven'.

De graaf was hierover zeer verwonderd en vroeg aan de pater wat te doen.

- 'Ik zal u van dit ongedierte bevrijden', antwoordde de pater en haalde een klein boekje te voorschijn.

Terwijl hij daaruit bad, brak het zweet hem uit en liep hem in stralen over zijn gezicht, zo'n inspanning kostte het hem om de duivel uit te drijven. Toen nu de pater aan het woord kwam kroop de aap onder het bed vandaan en sprong met veel gerinkel door het glas van een raam naar buiten. Daarbij liet het dier een verschrikkelijke stank achter. De aap is daarna nooit meer weergezien. En de graaf, hij trad de volgende dag in een klooster in.

Rein van Lieshout

De Bokkenrijders op het kasteel in 2010

Volgend jaar, in 2010 dus, zal Kasteel Hoensbroek een jaar lang in het teken staan van de Bokkenrijders.

Hoensbroek heeft in de periode in het midden van de 18^e eeuw waarin de Bokkenrijders in onze streken actief zijn geweest, ook een belangrijke rol gespeeld. Het

was behalve de woonplaats van de bekende

Bokkenrijdersfamilie

Ponts ook door het kasteel de plaats waar een groot aantal van hen gevangen zaten, veroordeeld en zelfs geëxecuteerd werden. In de loop der tijd is dit thema ook de bron geweest voor vele verhalen en geschriften.

Komend jaar wil men daaraan door het hele jaar heen aandacht besteden. Daarbij wordt dan niet alleen naar Hoensbroek gekeken, maar wordt ook het overige deel van de streek erbij betrokken. Door het hele jaar heen zal dat gaan gebeuren met een scala aan activiteiten, die vanuit verschillende standpunten en in allerlei vormen licht op dit nog steeds fascinerende fenomeen zullen werpen. In dit blad zullen we daar zeker nog op terugkomen en er aandacht aan besteden.

**Adm. Kantoor J. A. Klein
Galerijstraat 16
6432 AV Hoensbroek
Tel.: 045- 5211214**

Opsporing verzocht

Wie weet iets over deze moord?

Onlangs kregen we van iemand uit Kerkrade een verzoek om informatie over een dramatische gebeurtenis, die zich in Hoensbroek zou hebben afgespeeld in het begin van de twintiger jaren van de vorige eeuw.

De beller had al heel veel moeite gedaan om hierover iets te weten te komen, maar dat bleef uiteindelijk zonder resultaat.

Een moord

Het gaat om een moord, die plaatsvond op 21 juli 1923 in de omgeving van de Kouvenderstraat – Heisterberg. In dat gebied woonde op een boerderij de op dat moment 81-jarige Maria Helena Philomena Kusters, de weduwe van Jan Renier Haertmans. Zij verkocht op die dag aan iemand een koe, maar niemand weet aan wie. Later op die dag werd de weduwe Haertmans dood aangetroffen in haar huis. Ze bleek vermoord te zijn, maar de dader is nooit gevonden.

De heer Wilhelm Hollmeyer, want zo heet degene die ons om informatie vroeg, heeft van alles ondernomen om meer te weten te komen over deze moord. Hij heeft alle krantenpagina's uit die tijd nagevlooid, maar dat leverde geen enkel resultaat op. En daarom belde hij onze heemkundevereniging in de hoop hiermee toch een stapje verder te komen in zijn zoektocht.

Wie weet hier iets over?

Wie denkt hierover meer te kunnen vertellen of weet waar meer informatie te vinden zou kunnen zijn, kan met de Heemkundevereniging contact opnemen.

De Corpus Christi van Mamelis.

Een oud-inwoner van Hoensbroek, Pierre Heijboer, journalist/schrijver en zoon van jawel hoor, onze Fientje Heijboer-Cremers mailde ons een interessant verhaal met een verzoek aan onze lezers.

Hij heeft thuis in de werkkamer van zijn woning in Amsterdam een (zeer) oud houten crucifix hangen, dat hij georven heeft van zijn grootmoeder. Zij verhaalde dat dit kruisbeeld ooit, rond 1900, als wegkruis heeft bestaan bij Mamelis/ Nijswiller, waarschijnlijk in de berm van de provinciale weg Maastricht-Vaals, bij de kruising van de weg naar Vijlen.

Weer en wind deden ook in die tijd hun werk en het wegkruis raakte in verval, woei om en is door de toen nog Vijlense kapelaan Schleiden opgeraapt en in veiligheid gebracht.

Dan komt ook de grootmoeder van Pierre Heijboer in beeld.

Haar meisjesnaam was Clara Brewers en zij was de echtgenote van Pierre Cremers, de heerboer van de Aldenhof-boerderij. (Deze boerderij lag nabij de tegenwoordige Aldenhofstraat, vandaar deze straatnaam). Zij was een vrome vrouw en uit dankbaarheid voor een voorspoedige genezing of bevalling schonk zij destijds een paar heiligenbeelden aan de St. Janskerk, waarschijnlijk een St. Antonius en een Mariabeeld, beide zo'n 150 cm hoog en zeer welkom in de St. Janskerk. Het beeld van Antonius Abt heeft overigens de moderne beeldenstorm van de zeventiger jaren overleefd en staat er nog altijd!

Kapelaan Schleiden heeft toen uit dankbaarheid voor zo'n gulle gift het in Vijlen geredde kruisbeeld aan zijn grootouders geschonken.

Nu is hij heel benieuwd of er onder de lezers kunstkenners zijn die hem meer over dit crucifix kunnen vertellen. Is het misschien wel een mooi voorbeeld van oude Maaslandse kunst en wie zou de maker kunnen zijn? Of het zeer onwaarschijnlijke weet iemand meer over dit kruisbeeld?

Antonius Abt

Zo ja, dan neem a.u.b. contact op met: pierrehe@tiscali.nl

- Kapelaan Schleiden was van 1920 tot 1928 kapelaan in Vijlen, vervolgens was hij tot 1936 kapelaan in Hoensbroek. Na Hoensbroek was hij ook kapelaan op de Molenberg. In 1939 werd hij pastoor in Mheer; daarna was hij tot 1955 pastoor op de Holz in Kerkrade. In Hoensbroek is de Pastoor Schleidenstraat nabij het voormalige postkantoor naar hem vernoemd. -

Wie waor 't vreuger

Wie waor 't vreuger, een nieuwe reeks verhalen en wetenswaardigheden uit onze omgeving, opgetekend door Leo Meevers-Scholte. Wij zijn van plan een van deze artikelen in elke uitgave van ons clubblad te gaan publiceren. De artikelenreeks zal u verrassen qua verscheidenheid. De Heemkundevereniging is Leo zeer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van zijn verzamelde werken. Het eerste artikel gaat over de Kroedwösj, een gebruik van vroeger tijden dat in Hoensbroek nog in stand gehouden wordt.

Wij wensen U veel leesplezier!

D'r kroedwösj of kruidenboeket

Verschillende parochies in Limburg kennen nog de vrome traditie om op 15 augustus het feest van Maria Tenhemelopneming een bos van bloemen en kruiden te zegenen.

Deze kroedwösj wordt samengesteld uit verschillende gewassen die van streek tot streek variëren.

Volgens oude gegevens zou een echte kroedwösj (kruidenboeket) moeten bestaan uit de volgende bloemen en kruiden:

- twee broodgranen: tarwe en rogge
- twee onheilwerende kruiden: alsem en St. Janskruid
- twee geneeskrachtige kruiden: witbloeiend duizendblad en geelbloeiend boerenwormkruid
- tegen insecten: een walnotentak.

**Autobedrijf Simons
Nieuwstraat 127
6431 KR Hoensbroek
Tel.: 045-5215691**

De twee broodgranen werden tegen de tijd dat het graan gezaaid moest worden op de akker fijn gewreven en de korrels uit de aren werden gemengd tussen het nieuwe zaadgoed om zo Gods zegen af te roepen voor een rijke en goede oogst.

Van de alsemkruiden werd een aftreksel gemaakt dat diende als krampstillend en maagversterkend middel. De boeren en veehandelaren gebruikten het bij koeien, geiten en schapen om voedingsstoornissen te verhelpen. De sappen uit deze plant bevatten middelen om de maagsappen in sterke mate te bevorderen.

Het aftreksel van het boerenwormkruid werd gebruikt ter bestrijding van ingewandenwormen en ook tegen schurftaandoeningen. De bloempjes werden na het drogen gebruikt voor het bestrijden van luis bij honden en het vee. In de walnotentak zag men ook een symbool van vruchtbaarheid.

Volgens een legende stierf Christus aan een kruisbalk van notenhout.

Een andere symboliek: in bepaalde noten zitten kleine witte kiemdeeltjes die de specifieke vorm hebben van een spijker en daarmee de kruisiging symboliseren. Als men nu het aantal kruiden van de kroedwösj optelt, dan komt men aan het getal 7.

Het heilig getal 7 is hierop van invloed geweest, denk maar eens aan de schepping in 7 dagen, de 7 werken van barmhartigheid, de 7 sacramenten, enzovoorts.

Plaatselijk werd de kroedwösj bij elkaar gebonden met een 7 el lang lint. Het getal 7 was ook al in de oudheid een heilig getal en vindt daar zijn oorsprong in de verering van de 7 planeten: Saturnus, Jupiter, Venus, Mercurius, Mars, Zon en Maan. Het is ook bijzonder, dat in de bijbel het getal 7 wel 260 keer wordt genoemd.

Het plukken van de kruiden en bloemen gebeurde merendeels door kinderen. Van de meeste planten kenden ze niet eens de echte naam, laat staan het volksgebruik hiervan.

Volgens de leer van de ouderen moesten de geneeskrachtige kruiden geplukt worden vanaf half augustus, en wel: “binnen de dertigh dagen, dat is half oost (augustus) tot half september”. Bij de joden kende men de volgende leer hierover: “van den vyftiende dag af der zevende maand, als gij de vruchten des lands zult ingezameld hebben, zult gij des Heeren feesten houden – zeven dagen en gij zult op de eerste dag vruchten nemen van zeer schoon geboomte en palmtakken”.

Waar komt dit oude gebruik vandaan?

De natuurmensen legden vooral de nadruk op de zonnewende, want ieder jaar heeft de zon nu eenmaal de hoogste en de laagste stand. Onze voorouders uit het verre verleden kenden zo ook hun cultuurfeesten op vaste tijden in het jaar.

Ze maakten veel gebruik van de zomerzonnewende, om dan met grote offervuren geurige kruiden en harsen te verbranden, zodat de heerlijke geuren nog dagenlang bleven rondhangen. Dit alles om de goden te danken voor het leven.

Ook bracht men de goden dit offer, omdat men dacht dat anders het zonlicht zou verdwijnen.

In Nederland kent men nog steeds de St. Jansvuren. Men kende aan de kroedwösj bovennatuurlijke krachten toe, maar daarover later. In vroegere tijden was 15

augustus een hoge feestdag en deze werd gevierd als zondag. Het was dan ook voor de kinderen een bijzondere dag, want ze gingen met hun ouders naar de hoogmis met hun kroedwösj. Het grote moment was aangebroken als de priester met de wijwaterkwast de vele kruidenbossen besprenkelde. De kleinsten hielden hun kroedwösj zo hoog mogelijk vast zodat er zeker geen druppel wijwater naast hun bos viel. De kroedwösj werd gewoonlijk na de wijding thuis op een droge plaats opgehangen, bijvoorbeeld op zolder, in een schuur of bergplaats. In de namiddag werd er vla op tafel gezet die voorzien was van “sjpies va de nuuj aoseppel”.

Het gebruik en bijgeloof van de kroedwösj was

vroeger diep geworteld. Bij zwaar onweer werden van de gedroogde kroedwösj enkele stengels afgebroken en dan in de open haard of kachel verbrand terwijl men bad tot Sint Donatus, patroonheilige ter bescherming tegen het noodweer, of men las het Sint Jansevangelië. Met het bidden en het verbranden van de kruiden, waardoor een rookontwikkeling ontstond, wilde men proberen de kracht en het geweld van het hemelvuur te doorbreken. Om meer rookontwikkeling te krijgen werden in sommige gevallen zelfs de kruiden natgemaakt. In de negentiende eeuw werd zelfs een deel van de kroedwösj onder het hoofd van een overledene gelegd. Bij uitbraak van ziekte onder het vee werd een gedeelte van de kroedwösj fijn gewreven en vervolgens onder het veevoer gemengd of men voegde het toe aan het drinkwater van het vee. Dat het bijgeloof zelfs heel ver kon gaan blijkt wel uit het feit dat de kroedwösj ook gebruikt werd bij muizen- en rupsenplagen. Het was het laatste redmiddel als de muizen zich in groten getale ophielden in de schuur of op zolder en de rupsen zich tegoed deden aan de koolplanten in de tuin.

De kroedwösj is nog steeds een gebruik in Hoensbroek, op 15 augustus wordt in de Grote St. Janskerk de kroedwösj gezegend en uitgedeeld.

Met dank aan Leo Meevers-Scholte

**Fysiotherapie Offermans
Kouvenderstraat 111
6431 HC Hoensbroek
Tel.: 045-5220932**

Stille, maar harde werkers

Er zijn bij iedere vereniging mensen, die in stilte en op de achtergrond hun werk doen. En dat is ook bij onze vereniging het geval. Els Ermers en Charlotte Konings zijn er al enige tijd mee bezig om ons boekenbestand te inventariseren en in een systeem onder te brengen. Uiteindelijk moet deze lange-adem-klus ertoe leiden, dat onze leden snel en gemakkelijk er achter kunnen komen wat we aan literatuur in huis hebben. En ook moet het uit-

Els Ermers en Charlotte Konings

eindelijk mogelijk zijn om hiermee een uitleensysteem in te voeren. Maar voorlopig zijn zij met z'n tweeën nog hard aan het werk.

We hebben ze ongemerkt even op de foto gezet, zodat we ze nu in het zonnetje kunnen zetten.

**Rolf de Jong – Autoschade
De Koumen 60
6433 KD Hoensbroek
Tel.: 045- 5210590**

Mededelingen:

Contributie 2009

Beste leden, er zijn nog enkelen die hun contributie voor 2009 nog steeds niet betaald hebben. Bent u daar ook bij? Dan meteen aan de slag, want van uitstel komt afstel!

U kunt storten op ons gironummer 32380562 t.n.v. Heemkundevereniging Hoensbroek met de vermelding: Contributie 2009.

U kunt ook contant betalen bij onze voorzitter in de Read Shop in de Kou-venderstraat in Hoensbroek of bij penningmeester Hein Giesen, G.B. van Hövellplein 13 in Hoensbroek.

De contributie bedraagt slechts €. 12,- per jaar, maar als u dit een te bescheiden bedrag vindt, zeker gezien de hoge portokosten voor de clubbladbezorging voor leden die buiten Hoensbroek wonen, staat het vrij om er een paar euro's extra tegen aan te gooien. Bedankt alvast.

Uw penningmeester

**Uitvaartcentrum van den Hout
Kathagen 10
6361 HG Vaesrade
Tel.: 045- 5212004**

E-mail adres veranderd?

Is uw e-mailadres veranderd?

Geef dit nieuwe adres dan even aan onze secretaris door, zodat wij u onze mailings correct kunnen aanleveren. Doen hè!

Uw secretaris _secretaris@heemkundehoensbroek.nl

**Constructiebedrijf Wiel Peters
Economiestraat 47 a
6433 KC Hoensbroek
Tel.: 045- 5211057**

Onze begunstigers:

Algemeen:

Punctua & Partners - Accountants	Hoensbroek
Holtus Verzekeringen & Financieringen	Hoensbroek
Dhr. P.Orbons	Hoensbroek
The Read Shop	Hoensbroek

Voor onze boeken:

Stichting Buurtbeheer Maria-Gewanden	Hoensbroek
Patisserie Jack Heesen	Brunssum
SRL	Hoensbroek

**Schadenet Koenen
Breukerweg 178
6412 ZL Heerlen
Tel.: 045-5215450**

**Café de Paerdstal
Slakkenstraat 80
6431 NK Hoensbroek
Tel.: 045-5213515**

kwaliteit die blijft

Lortye

TUIN - DECO - BOUW

- sierbestrating nieuw-gebruikt • designverlichting - tuinmeubilair • (water)ornamenten beton-natuursteen
- tuinhuisjes, bielzen en tuinhout • zand, siergrind, maaskeien, teelaarde • vijvermateriaal en -pompen

 Parkstad 8519
De Koumen 1a Heerlen-Noord

2500 m²
showroom

www.lortye-tuin-deco-bouw.nl
www.parkstad-gardendeco.nl

045-528 02 02